

Številka:092-1/2010/2
Ljubljana, 20.1.2010

Pri odgovoru se obvezno sklicujte na našo številko!

URAD VLADE ZA KOMUNICIRANJE
predlagam.vladi@gov.si

ZADEVA: Odgovornost javnih uslužbencev (PREDLOG 303, številka 8/2010)

Na Ministrstvu za javno upravo smo pozorno preučili predlog v zvezi z vzpostavitvijo sistema odgovornosti javnih uslužbencev, ki ste ga prejeli preko spletnega orodja *predlagam.vladi.si*.

Predlagana je vzpostavitev posebnega sistema odgovornosti v javni upravi oziroma določitev kazni tako za javne uslužbence kot tudi za ministre in posamezne oddelke, zaradi neodzivanja javnih uslužbencev na vprašanja in predloge uporabnikov, neizvajanja ali delnega izvajanja zakonov zaradi malomarnosti ter neodgovornega ravnanja javnih uslužbencev.

Opozoriti želimo na naslednje:

1. V 13. členu Zakona o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 56/02, 110/02, 2/04, 23/05, 6277/2005, 113/05, 21/06, 131/06, 33/07, 65/08, 69/08 in 69/08) je kot eno izmed temeljnih načel sistema javnih uslužbencev že zapisano načelo odgovornosti za rezultate, v skladu s katerim javni uslužbenec odgovarja za kvalitetno, hitro in učinkovito izvrševanje zaupanih javnih nalog. V 29. členu je zapisano tudi načelo kariere, ki posebej poudarja, da je kariera uradnika odvisna od rezultatov njegovega dela. Na omenjenih dveh načelih temeljijo tudi številne druge določbe zgoraj navedenega zakona, ki omogočajo sankcioniranje slabega dela javnega uslužbenca in sicer:

- javni uslužbenec lahko napreduje izključno na podlagi ocene delovne uspešnosti (111. člen)
- v primeru ugotovljene nesposobnosti za opravljanje nalog uradniku preneha položaj (83. člen), je lahko premeščen na drugo uradniško oziroma strokovno – tehnično delovno mesto (149. člen) oziroma se mu zaradi nedoseganja pričakovanih delovnih rezultatov redno odpove pogodbo o zaposlitvi (159. člen)

2. Omeniti velja tudi, da v skladu s 111. členom Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list RS, 42/02, 79/06, 46/07, 103/07, 45/08 in 83/09) delodajalec lahko delavcu zaradi hujše kršitve pogodbene ali druge obveznosti iz delovnega razmerja, ki jo je storil naklepoma ali iz hude malomarnosti, izredno odpove pogodbo o zaposlitvi.

3. Zakon o javnih uslužbencih v posebnem poglavju uveljavlja tudi odškodninsko odgovornost javnih uslužbencev (XVIII. poglavje, 135. člen) v skladu s katero je javni uslužbenec odškodninsko odgovoren za škodo, ki jo naklepno ali iz hude malomarnosti protipravno povzroči delodajalcu pri delu ali v zvezi z delom. Za škodo, ki jo na delu ali v zvezi z delom protipravno povzroči javni uslužbenec tretji osebi, je nasproti tej osebi odškodninsko odgovoren delodajalec, ki, če je škodo izplačal, lahko uveljavlja regresni zahtevek za poplačilo celotne izplačane odškodnine. Tretja oseba sicer lahko kot oškodovanec zahteva

povračilo škode tudi od tistega, ki ji je protipravno povzročil škodo, če je bila škoda povzročena naklepno.

4. Do sklenitve kolektivne pogodbe na ravni dejavnosti se še vedno uporabljajo določbe Zakona o javnih uslužbencih o disciplinski odgovornosti (XVII. Poglavje), kjer je kot lažja oziroma težja disciplinska kršitev navedeno med drugim nedostojno vedenje do strank, nezakonito in nenamensko razpolaganje z javnimi sredstvi, kršitev načela nepristranskosti in politične nevtralnosti in podobno. Disciplinska ukrepa za lažje disciplinske kršitve sta opomin in denarna kazen, za težje disciplinske kršitve pa denarna kazen, odvzem položaja oziroma razrešitev s položaja, razrešitev naziva in imenovanje v eno stopnjo nižji naziv.

5. Zakon o javnih uslužbencih v XXVI. poglavju vsebuje kazenske določbe, kjer je v 183. členu za predstojnika oziroma pooblaščen osebe določena globa za različne prekrške, kot prekršek, ki se kaznuje z globo, pa se v skladu s tem členom na primer šteje nepravčasna izdaja pravilnih posamičnih aktov iz delovnega razmerja. Podobne kazenske določbe so običajno vključene tudi v drugih zakonih in se nanašajo na predstojnika, ki potem posledično ukrepa zoper javnega uslužbenca.

6. Predlog, ki ste nam ga posredovali, predvideva tudi možnost kaznovanja javnega uslužbenca, posameznega oddelka in ministra. V zvezi s tem je treba opozoriti na temeljno načelo kazenskega prava, da namreč ni kaznivega dejanja in kazni brez zakona. Nikomur ne sme biti izrečena kazen ali druga kazenska sankcija za dejanje, ki ga zakon ni določil kot kaznivo dejanje, še preden je bilo storjeno, in za katero ni bila z zakonom predpisana kazen ali druga kazenska sankcija. Da bi za posamezna dejanja javnih uslužbencev, oddelkov oziroma ministrov lahko izrekli kazni, bi morala biti ta kot kazniva dejanja opredeljena v posebnem delu Kazenskega zakonika (KZ-1, Uradni list RS, 55/08, 66/08 in 39/09), ki kot kazniva dejanja že opredeljuje različne oblike zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic.

7. Obstoječa zakonodaja torej v skladu z zgoraj navedenim že predvideva različne vrste odgovornosti javnih uslužbencev ter omogoča tudi ustrezno ukrepanje predstojnikov v primeru neprimerne, nevestnega ali nezakonitega dela javnih uslužbencev.

S spoštovanjem,

Irma Pavlinič Krebs
MINISTRICA